

Raadsvoorstel

Onderwerp Septembercirculaire 2019
Steller/telnr. Jaap Tel/ 73 26 Bijlagen 0

Classificatie	☒ Openbaar ☐ Geheim	
	☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	De Rook	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand Jaar 2019 LTA nee: ☐ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit

1. De vergoeding voor Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken van 230.000,-- vanaf 2020 te verrekenen met het programma Werk en inkomen en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
2. De vergoeding voor de ambulantisering GGZ van 143.000,-- euro in 2019, 178.000,-- euro in 2020, 226.000,-- euro in 2021 en 267.000,-- euro vanaf 2022 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en te verwerken in de begroting 2019 respectievelijk de (meerjaren)begroting 2020;
3. De uitname in verband met de mobiliteitshulpmiddelen roerende voorzieningen Wlz van 83.000,-- euro in 2020, 118.000,-- euro in 2021, 142.000,-- in 2022 en 155.000,-- euro in 2023 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
4. De uitname in verband met de roerende voorzieningen Wlz van 6.000,-- euro vanaf 2020 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
5. De uitname in verband met de uitvoeringskoten SVB PGB trekkingsrechten van 322.000,-- euro in 2020 te verrekenen met de algemene middelen;
6. De uitname in verband met de wettelijke taak iStandaarden van 10.000,-- euro vanaf 2020 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;

Samenvatting

Dinsdag 17 september 2019 is de septembercirculaire 2019 gemeentefonds verschenen. In de circulaire staat informatie gegeven over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2019 tot en met 2024. Alle ontwikkelingen worden toegelicht in voorliggende nota en per ontwikkeling wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met de financiële effecten.

In tegenstelling tot afgelopen jaren worden de effecten van de septembercirculaire niet meegenomen in de begroting van het komende jaar. De structurele effecten betrekken we dus bij de begroting 2021. We hebben uw raad hierover per brief geïnformeerd (kenmerk: 229030-2019:466481).

De verdeling van het gemeentefonds wordt momenteel herijkt door de onderzoeksbureaus Cebeon en AEF. Met een regressie-analyse op de kosten wordt een nieuw verdeelmodel opgesteld. Deze herverdeling leidt onvermijdelijk tot herverdeeffecten tussen gemeenten. De uitkomsten van de herijking worden in de meircirculaire 2020 gepresenteerd en gaan in vanaf 2021. De herijking is aan het einde van dit raadsvoorstel nader toegelicht.

B&W-besluit d.d.: 29-10-2019

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

7. De uitname vanwege de correctie LPO Wmo2015 en Jeugd van 66.000,-- euro in 2019 en 150.000,-- euro in 2020 te verrekenen de verhoogde integratie uitkering Participatie (zie 14).
De uitname vanwege de correctie LPO Wmo2015 en Jeugd van 150.000,-- euro vanaf 2021 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
8. De vergoeding voor toezicht en handhaving kinder- en gastouderopvang van 47.000,-- vanaf 2020 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
9. De vergoeding voor de Donorwet van 42.000,-- euro in 2020 en 81.000,-- euro vanaf 2021 te verrekenen met het programma Dienstverlening en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
10. De vergoeding voor het invoeren wet verplichte GGZ van 85.000,-- euro vanaf 2020 te verrekenen met de algemene middelen;
11. De verhoging van de integratie uitkering Beschermd wonen van 1.575.000,-- euro in 2019, 4.275.000,-- euro in 2020, 4.731.000,-- euro in 2021 en 5.229.000,-- euro in 2022 en 2023 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2019 respectievelijk de (meerjaren)begroting 2020;
12. De ontvangen decentralisatie uitkering Aardgasvrije wijken van 1.309.000,-- euro in 2019 te verrekenen met het programma Wonen en dit te verwerken in de begroting 2019;
13. De ontvangen decentralisatie uitkering Regionale Energie Strategie van 1.267.000,-- euro in 2019 in drie gelijke delen te verrekenen met het programma Wonen in 2019, 2020 en 2021 en dit te verwerken in de begroting 2019 en (meerjaren)begroting 2020 en een reserve RES in te stellen voor de ontvangen en nog niet bestede middelen;
14. De verhoging van de integratie uitkering Participatie van 176.000,-- euro in 2019 en 175.000,-- euro in 2020 te verrekenen met het nadeel correctie LPO Wmo2015 en Jeugd (zie 7) en de verlaging van de decentralisatie uitkering Voogdij/18+ (zie 22) en het verschil (2019: - 9.000,-- euro, 2020: 25.000,-- euro te verrekenen met de algemene middelen.
De verhoging van de integratie uitkering Participatie van 175.000,-- euro vanaf 2021 te verrekenen met het programma Werk en inkomen en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
15. De ontvangen decentralisatie uitkering Perspectief op werk van 1.000.000,-- euro te verrekenen met het programma Werk en inkomen en dit te verwerken in de begroting 2019;
16. De ontvangen decentralisatie uitkering Aanpak laaggeletterdheid van 159.000,-- euro in 2020 te verrekenen met het programma Onderwijs en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting 2020;
17. De ontvangen decentralisatie uitkering Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie van 1.246.000,-- euro te storten in de reserve kapitaallasten investeringen;
18. Het krediet voor het project Klimaatadaptatie Paddepoel met 1.246.000,-- euro te verhogen;
19. De verhoging van de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang van 2.000,-- euro in 2018 en de verlaging van 12.000,-- euro vanaf 2019 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2019 respectievelijk de (meerjaren)begroting 2020; De ontvangen decentralisatie uitkering Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren van 93.000,--euro in 2019, 12.000,-- euro in 2020 en 20.000,-- euro in 2021 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2019 respectievelijk de (meerjaren)begroting 2020;
20. De ontvangen decentralisatie uitkering Experiment centrale stemopneming van 20.000,-- euro in 2019 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene middelen;
21. De ontvangen decentralisatie uitkering LHBTI emancipatiebeleid van 20.000,-- euro in 2019 t/m 2022 te verrekenen met het programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2019 respectievelijk de (meerjaren)begroting 2020;
22. De verlaging van de decentralisatie uitkering Voogdij/18+ met 118.000,-- euro in 2019 te verrekenen met de verhoging van de integratie uitkering Participatie (zie 14);
23. De verlaging van de decentralisatie uitkering Maatschappelijke opvang van 84.000,--euro vanaf 2019 te verrekenen met programma Welzijn, gezondheid en zorg en dit te verwerken in de begroting 2019 respectievelijk de (meerjaren)begroting 2020;
24. De verlaging van de decentralisatie uitkering Wmo van 6.000,-- euro in 2018 niet te verrekenen en in 2019 ten laste van de algemene middelen te brengen;
25. De gemeentebegroting 2019 en gemeentebegroting 2020 op programmaniveau te wijzigen.

Aanleiding en doel

Dinsdag 17 september 2019 is de septembercirculaire 2019 gemeentefonds verschenen. In de circulaire staat informatie gegeven over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2019 tot en met 2024. Alle ontwikkelingen worden toegelicht in voorliggende nota en per ontwikkeling wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met de financiële effecten.

In voorliggend voorstel worden de uitkomsten van de septembercirculaire 2019 vergeleken met de uitkomsten van de meicirculaire 2019.

Kader

Gemeenten ontvangen op grond van de financiële verhoudingswet middelen van het Rijk in het gemeentefonds. Door middel van circulaire worden gemeenten geïnformeerd over de ontwikkelingen in het gemeentefonds.

Argumenten en afwegingen

N.v.t.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

N.v.t.

Financiële consequenties

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van gemeenten. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. In tegenstelling tot afgelopen jaren worden de effecten van de septembercirculaire niet meegenomen in de begroting van het komende jaar. De structurele effecten betrekken we dus in het meerjarenbeeld 2021-2024 en bij de begroting 2021.

In onderstaande tabel staan de concreneffecten vanuit de septembercirculaire 2019 opgenomen.

(mln. €)	2019	2020	2021	2022	2023
Mutaties septembercirculaire 2019					
<i>Accres septembercirculaire 2019</i>	-2,8	3,4	7,7	8,7	7,8
<i>BTW compensatiefonds</i>	1,2				
<i>Overige ontwikkelingen</i>	0,6	0,6	0,3	0,0	0,5
Totaal mutaties septembercirculaire 2019	-1,0	4,0	8,0	8,7	8,3

Accresontwikkeling

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling **van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen** in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voorvloeiend uit de trap op trap af-methode wordt het accres genoemd.

Het geraamde accres voor 2019 neerwaarts bijgesteld als gevolg van verwachte onderbesteding op de rijksbegroting. Het lagere accres van 218 miljoen euro betekent voor Groningen een nadeel van 2,8 miljoen euro. Door aanpassing van het investeringsritme van de ministeries van I&W en Defensie, het pensioenakkoord en het woningmarktpakket stijgt het accres vanaf 2020. De opwaartse bijstelling van het accres bedraagt 3,4 miljoen euro in 2020, 7,7 miljoen euro in 2021, 8,7 miljoen euro in 2022 en 7,8 miljoen euro in 2023.

BTW compensatiefonds

Het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan het gemeentefonds. Als het plafond overschreden wordt komt het verschil ten laste van de algemene uitkering, als de realisatie lager is dan het plafond komt het verschil ten gunste van de algemene uitkering. Wij houden vanaf 2019 in onze ramingen geen rekening meer met een uitkering in het gemeentefonds als gevolg van een onderschrijding

van het plafond van het BCF. Bij de septembercirculaire is de verwachte onderschrijding van BCF opgenomen.

Naar verwachting is de ruimte onder het plafond 80,8 miljoen euro. Het aandeel van de gemeente **Groningen hierin is zo'n 1,2 miljoen euro. Er bestaat een risico dat ook komende jaren een deel van het positieve accres neerwaarts wordt bijgesteld door onderbesteding van het Rijk.**

Overige ontwikkelingen

Naast bovenstaande ontwikkelingen zijn de maatstafgegevens geactualiseerd ten opzichte van de meicirculaire 2019. Het betreffen bijvoorbeeld: bijstelling van het aantal bijstandsontvangers, lage inkomens (drempel), loonkostensubsidie, omgevingsadressendichtheid, klantenpotentieel en een aantal maatstaven voor het sociaal domein. De ontwikkelingen hebben in het algemeen een licht positieve uitwerking op de omvang van het gemeentefonds.

Taakmutaties

Aan het gemeentefonds kunnen afzonderlijke bedragen worden toegevoegd voor nieuwe taken en voor intensivering van bestaande taken. Dat leidt tot extra ontvangsten. Ook kunnen afzonderlijke bedragen worden uitgenomen voor het geheel of gedeeltelijk vervallen van bestaande taken. Dat zijn kortingen, die tot minder middelen leiden. Zowel de groei als de krimp zijn in principe afweegbaar.

Specificatie taakmutaties (x € 1.000)	Programma	2019	2020	2021	2022	2023
1. Bbz levensvatbaarheidsonderzoeken	1. <i>Werk en inkomen</i>		230	230	230	230
2. Ambulantisering GGZ	4. <i>Welzijn gezondheid en zorg</i>	143	178	226	267	267
3. Mobiliteitshulpmiddelen voorzieningen Wlz	4. <i>Welzijn gezondheid en zorg</i>		-83	-118	-142	-155
4. Roerende voorzieningen Wlz	4. <i>Welzijn gezondheid en zorg</i>		-6	-6	-6	-6
5. Uitvoering SVB PGB trekkingsrechten	13. <i>Algemene inkomsten en post onvoorzien</i>		-322			
6. Wettelijke iStandaarden	4. <i>Welzijn gezondheid en zorg</i>		-10	-10	-10	-10
7. Corr. Lpo Wmo2015 en Jeugd	4. <i>Welzijn gezondheid en zorg</i>	-66	-150	-150	-150	-150
8. T&H kinder & gastouderopvang	4. <i>Welzijn gezondheid en zorg</i>		47	47	47	47
9. Donorwet	11. <i>Dienstverlening</i>		42	81	81	81
10. Invoeren verplichte GGZ	13. <i>Algemene inkomsten en post onvoorzien</i>		85	85	85	85
Totaal taakmutaties		76	10	384	401	388

1. Bbz levensvatbaarheidsonderzoeken

Vanaf 1 januari 2020 wordt de financieringssystematiek van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) vernieuwd. Onderdeel van deze vernieuwing is dat de levensvatbaarheidsonderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het Bbz 2004 niet meer worden bekostigd via een specifieke uitkering, maar via het gemeentefonds. De middelen voor de levensvatbaarheidsonderzoeken worden op basis van de door het Rijk te vergoeden uitgaven over het jaar 2018 toegevoegd aan het gemeentefonds. Het gaat – berekend op basis van voorlopige cijfers - om een totaalbedrag van 9,621 miljoen euro, waarbij op basis van de definitieve cijfers indien nodig achteraf nog een (kleine) bijstelling bij de meicirculaire 2020 kan plaatsvinden. Voor Groningen betekent dit een ontvangst van 230 duizend euro vanaf 2020.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '1. Werk en inkomen'.

2. Ambulantisering GGZ

In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord. De reeks loopt op van 50 miljoen euro in 2019 tot 95 miljoen euro in 2022 en wordt daarna structureel ingeboekt. Hiervan wordt 12 miljoen euro in 2019 tot 22 miljoen euro structureel vanaf 2022 verwerkt in de algemene uitkering. De overige middelen worden toegevoegd aan de integratie-uitkering Beschermd wonen (zie hieronder bij IU Beschermd wonen). De bijdrage die we ontvangen in de algemene uitkering is 143 duizend euro in 2019 oplopend tot 267 duizend euro vanaf 2022.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

3. Mobiliteitshulpmiddelen voorzieningen Wlz

Op 1 januari 2020 wordt de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo. In verband met deze vereenvoudiging gaan middelen over van het gemeentefonds naar de Wlz. Voor mobiliteitshulpmiddelen gaat het om een uitname vanaf 2020 van 6,5 miljoen euro oplopend tot structureel 14 miljoen euro in 2024. Dit betekent voor Groningen een uitname van 83 duizend euro in 2020 oplopend tot een uitname van 155 duizend euro in 2023.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

4. Roerende voorzieningen Wlz

Daarnaast worden hulpmiddelen voor zorgverlening en wonen die door meerdere verzekerden te gebruiken zijn vanaf deze datum altijd uit de Wlz betaald. Dit gaat bijvoorbeeld om tilliften en hoog-laagbedden, ook **wel 'roerende voorzieningen' genoemd. Voor de roerende voorzieningen gaat het om een structurele uitname vanaf 2020 van jaarlijks 1 miljoen euro.** Dit betekent voor Groningen een uitname van 6 duizend euro vanaf 2020.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

5. Uitvoering SVB PGB trekkingsrechten

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB trekkingsrechten is voor 2020 overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2020 een bedrag van 26,2 miljoen uit de algemene uitkering te nemen. Voor Groningen betekent dit een uitname in 2020 van 322 duizend euro.

Voorstel: De uitvoeringskosten kunnen niet uit beschikbare budgetten worden gedekt. De mutatie van 322 duizend euro wordt daarom in 2020 verrekend met de algemene middelen.

6. Wettelijke taak iStandaarden

De gegevensstandaarden i-Jeugdwet en i-Wmo dienen regelmatig bijgewerkt te worden. Sinds 2015 gebeurt dit door het Zorginstituut, in opdracht van de VNG. Na verzoek van de VNG is in het wetsvoorstel **'Vermindering uitvoeringslasten en regionale samenwerking' de beheerstaak voor de standaarden** i-Jeugdwet en i-Wmo ondergebracht bij het Zorginstituut Nederland. Als gevolg hiervan vindt er een structurele uitname plaats van in totaal 0,78 miljoen euro. Voor Groningen bedraagt de uitname 10 duizend euro vanaf 2020.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

7. Correctie Lpo Wmo2015 en Jeugd

In de toedeling van de loon- en prijsbijstelling (LPO) 2019 in de meicirculaire 2019 is een onjuistheid geslopen. Per saldo is hierdoor te weinig LPO toegekend aan de integratie-uitkering Participatie (Wsw e.d.) en te veel aan de subclusters Jeugd en Wmo 2015 in de algemene uitkering en aan de integratie-uitkering Voogdij/18+. In overleg met de Ministeries van SZW en VWS hebben de fondsbeheerders besloten om de foutieve toedeling van de LPO te corrigeren. De fondsbeheerders hebben, in overleg met SZW en VWS, gekozen om voor de zes begrotingsjaren die het betreft (2019-2024) een vlakke (gemiddelde) reeks te verwerken. De uitname bedraagt voor Groningen 66 duizend euro in 2019 en 150 duizend euro in de jaren

2020 t/m 2024. Deze mutatie heeft een relatie met mutatie 2. en 12. bij de integratie-en decentralisatie uitkeringen.

*Voorstel: we stellen voor om de mutatie correctie Lpo Wmo2015 en Jeugd van -66 duizend euro in 2019 en -150 duizend euro in 2020 te verrekenen met de verhoogde IU Participatie (zie mutatie IU/DU nr. 2.) en het nadeel vanaf 2021 (-150 duizend euro) te verrekenen met **programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'**.*

8. Toezicht en Handhaving kinderopvang en gastouderopvang

In de septembercirculaire 2018 is vanuit de vrijgekomen middelen vanaf 2019 structureel 10 miljoen euro beschikbaar gemaakt voor toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang. De VNG en het Ministerie van SZW hebben afgesproken dat bovenop deze jaarlijkse 10 miljoen euro vanaf 2020 structureel 3 miljoen extra beschikbaar komt. Met de extra middelen voor toezicht en handhaving kinderopvang wordt een tekort aan middelen voor dit doel opgelost. Voor de gastouderopvang is sprake van een intensivering van middelen. Voor Groningen betekent dit vanaf 2020 een ontvangst van 47 duizend euro per jaar.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

9. Donorwet

Voor de invoering van de nieuwe donorwet krijgen gemeenten een bijdrage van 3 miljoen euro in 2020 tot structureel 6 miljoen euro vanaf 2021 voor de wettelijke verplichting om bij afgifte van paspoort en rijbewijs de aanvrager te informeren over orgaandonatie. Voor Groningen betekent dit een ontvangst van 42 duizend euro in 2020 en 81 duizend euro vanaf 2022.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '11. Dienstverlening'.

10. Invoeren verplichte GGZ

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte GGZ in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. In de meicirculaire 2019 is voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte GGZ vanaf 2020 structureel 20 miljoen euro toegevoegd. Op verzoek van de VNG wordt de 20 miljoen euro in deze circulaire herverdeeld. Hiermee wordt beter tegemoet gekomen aan de relatie tussen grootstedelijkheid en het voorkomen van GGZ-problematiek. Deze herverdeling betekent voor Groningen een voordeel van 85 duizend euro vanaf 2020.

Voorstel: Bij de begroting 2020 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de invoering Wet verplichte GGZ. Het voordeel van 85 duizend euro wordt daarom verrekend met de algemene middelen.

Overige ontwikkelingen

Verantwoordingsonderzoek 2019 Ministerie van BZK

De Algemene Rekenkamer heeft in het Verantwoordingsonderzoek 2018 opgemerkt dat het Rijk in bepaalde gevallen bestuurlijke voorwaarden stelt bij de toekenning van een decentralisatie uitkering, die de beleids- en bestedingsvrijheid van decentrale overheden beperken. Op 6 september heeft de minister van BZK, mede namens de Staatssecretaris van Financiën, een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin twee sporen en oplossingsrichtingen geschetst. Het eerste spoor is herziening van de Financiële-verhoudingswet. Momenteel wordt onderzocht of het mogelijk is om te komen tot een uitkeringsvorm in de Financiële-verhoudingswet (Fvw), waar voorwaarden over doelen en de wijze van doelbereik aan mogen worden verbonden, terwijl er geen verticale verantwoording hoeft plaats te vinden. Het streven is gericht op een aanpassing van de Fvw in 2021. Het tweede spoor is gericht op een beoordeling van nieuwe en bestaande uitkeringen via de fondsen. Er wordt bezien of een aanpassing mogelijk is, dan wel of een andere uitkeringsvorm (meer) passend is.

Nieuw verdeelmodel en doordecentralisatie beschermd wonen

Rijk en gemeenten zijn overeengekomen in tien jaar tijd tot een objectief verdeelmodel en algehele doordecentralisatie van beschermd wonen te komen. Dat betekent dat gemeenten in die periode geleidelijk overstappen van de huidige historische verdeling over centrumgemeenten naar een volledig objectieve verdeling over alle gemeenten. Het ingroeipad begint in 2021, waarbij de middelen in 2021 100% historisch

worden verdeeld. In 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld. De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten. De nieuwe cliënten vallen vanaf 2022 onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten. Over eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang zal op basis van een evaluatie in 2026 een beslissing worden genomen.

Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Integratie- en decentralisatie uitkeringen zijn geldstromen binnen het gemeentefonds, die niet via de normale verdeelmaatstaven worden verdeeld. Ze hebben een aparte verdeling en soms een eigen groei. Het geld is onderdeel van het gemeentefonds en is daarmee vrij besteedbaar. Het Rijk doet in veel gevallen wel onderzoek naar de effecten van de toegekende middelen maar kan het geld niet terugvorderen. Het anders inzetten van de middelen dan door het Rijk gewenst zou negatieve consequenties kunnen hebben voor eventuele toekenningen in de toekomst.

De uitkeringen worden verantwoord op programma 13 Algemene inkomsten en post onvoorzien en kunnen **worden doorgegeven aan desbetreffende inhoudelijke programma's waarop de betreffende taken worden uitgevoerd**. De septembercirculaire 2019 leidt tot de volgende aanpassingen:

Specificatie integratie- en decentralisatieuitkeringen (x € 1.000)	Programma	2019	2020	2021	2022	2023
1. Beschermd wonen	4. <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	1.575	4.275	4.731	5.229	5.229
2. Participatie	1. <i>Werk en inkomen</i>	176	175	175	175	175
3. Aardgasvrije wijken	8. <i>Wonen</i>	1.309				
4. Regionale Energie Strategie	8. <i>Wonen</i>	1.267				
5. Perspectief op Werk	1. <i>Werk en inkomen</i>	1.000				
6. Aanpak laaggeletterdheid	3. <i>Onderwijs</i>		159			
7. Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie	9. <i>Kwaliteit van de leefomgeving</i>	1.246				
8. Vrouwenopvang	4. <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	-10	-12	-12	-12	-12
9. Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren	4. <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	93	12	20		
10. Experiment centrale stemopneming	13. <i>Algemene inkomsten en post onvoorzien</i>	20				
11. LHBTI emancipatiebeleid	4. <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	20	20	20	20	
12. Voogdij/18+	13.1 <i>Algemene inkomsten en post onvoorzien</i>	-118				
13. Maatschappelijke opvang	4. <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	-84	-84	-84	-84	-84
14. Wmo	13. <i>Algemene inkomsten en post onvoorzien</i>	-6				
Totaal mutaties		6.487	4.546	4.850	5.328	5.307

1. Beschermd wonen

In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord. De reeks loopt op van 50 miljoen in 2019 tot 95 miljoen euro in 2022 en wordt daarna structureel ingeboekt. Hiervan wordt 38 miljoen in 2019 tot 73 miljoen euro structureel vanaf 2022 verwerkt in de integratie-uitkering Beschermd wonen.

De overige middelen worden toegevoegd aan de algemene uitkering (zie taakmutatie 2: Ambulantisering GGZ). Daarnaast is zoals aangekondigd in de meicirculaire de volumegroei 2020 toegekend. Voor Groningen betekenen beide mutaties een voordeel van 1,6 miljoen euro in 2020 oplopend tot 5,2 miljoen euro in 2023.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

2. Participatie

Bij de meicirculaire was abusievelijk te weinig loon- en prijscompensatie toegekend aan de IU Participatie. Daarnaast zijn de drempelbedragen in de verdeling van middelen nieuw begeleiding verhoogd bij de septembercirculaire. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van **beschut werk. Vanaf 2019 wordt jaarlijks zo'n 175 duizend euro ontvangen. De mutatie heeft een relatie met taakmutatie 7. 'Corr. Lpo Wmo2015 en Jeugd' en mutatie IU/DU 12. 'Voogdij18+'.**

Voorstel: we stellen voor om het voordeel op 'Participatie' in 2019 en 2020 (2019: 176 duizend, 2020: 175 duizend euro) te verrekenen met het nadeel correctie Lpo Wmo2015 en Jeugd (2019: -66 duizend euro, 2020: -150 duizend euro) en het nadeel op Voogdij/18+ (2019: -118 duizend euro) en het saldo in 2019 en 2020 te verrekenen met de algemene middelen (2019:-9 duizend euro, 2020:+25 duizend euro). De mutatie vanaf 2021 (175 duizend euro) wordt verrekend met programma 1. Werk en inkomen.

3. Aardgasvrije wijken

Er zijn 27 grootschalige proeftuinen geselecteerd in het kader van het Programma Aardgasvrije Wijken. Gemeenten ontvangen een rijksbijdrage voor het aardgasvrij maken van een bestaande wijk. In de proeftuin leren gemeenten samen met bewoners en belanghebbenden hoe een bestaande wijk van het gas kan worden gehaald. Groningen ontvangt 1,309 miljoen euro in 2019.

Voorstel: we stellen voor om de mutatie van 1,309 miljoen te verrekenen met programma '8.Wonen'.

4. Regionale Energie Strategie

Het Rijk stelt zoals vermeld in het Klimaatakkoord voor een periode van drie jaar middelen beschikbaar voor de ondersteuning van het proces van de Regionale Energie Strategieën (RES) in de regio. Het is de **bedoeling dat de regio's deze middelen doelgericht inzetten voor de definiëring van hun Regionale Energiestrategie.** Wij ontvangen 1,267 miljoen euro.

Voorstel: We ontvangen deze middelen in onze hoedanigheid van centrumgemeente. We stellen voor om de mutatie van 1,267 miljoen euro gelijkmatig in te zetten over de drie jaren. Dit betekent voor 2019 een verrekening van 423 duizend euro met programma 8. Wonen en een storting van 844 duizend in een in te stellen reserve 'Regionale Energie Strategie'. We stellen voor om in 2020 en 2021 jaarlijks 422 duizend euro in te zetten op het programma 8. Wonen en dit te onttrekken aan de reserve 'Regionale Energie Strategie'.

5. Perspectief op Werk

Werkgevers, gemeenten, UWV, MBO-Raad en de Ministeries van OCW en SZW hebben met de **Intentieverklaring Perspectief op Werk (PoW) een oproep aan de arbeidsmarktregio's gedaan om de kansen die de huidige arbeidsmarkt biedt optimaal te benutten.** In het kader van de Intentieverklaring PoW ontvangen negen gemeenten (waaronder Groningen) namens hun arbeidsmarktregio elk een impulsfinanciering van 1 miljoen euro voor hun actieplan. Perspectief op Werk is een extra impuls voor de arbeidstoeleiding van mensen die willen en kunnen werken, maar niet zelfstandig de weg naar werk vinden. Een intensievere samenwerking tussen publieke en private partijen moet zorgen voor goede matches tussen werkzoekenden en beschikbaar werk. Perspectief op Werk is naast een extra impuls ook een leertraject om vanuit de praktijk te bezien hoe de bemiddeling van deze groep verbeterd kan worden.

Voorstel: we stellen voor om de mutatie van 1,0 miljoen euro te verrekenen met programma '1. Werk en inkomen'.

6. Aanpak laaggeletterdheid

Gemeenten gaan, in regionaal verband op het niveau van de 35 arbeidsmarktregio's, aan de slag met een eigen ambitieus (meerjaren)programma om laaggeletterden te bereiken en van passend aanbod te

voorzien. Hierbij is extra oog voor de doelgroep met Nederlands als moedertaal (NT1). Daarnaast investeren gemeenten in de kwaliteit van het cursusaanbod, onder andere via monitoring en evaluatie van het bereik en het resultaat van hun aanpak. Ter ondersteuning van de regierol van gemeenten stelt het Rijk in periode 2020-2024 aanvullende middelen beschikbaar. Voor Groningen gaat het om bijna 159 duizend euro voor het jaar 2020.

Voorstel: De mutatie wordt verrekend met programma '3. Onderwijs'.

7. Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptie

In het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie zijn middelen gereserveerd voor uitvoeringspilots op het gebied van ruimtelijke adaptatie. Deze middelen worden in twee tranches toegekend. Dit betreft de eerste tranche waarin Groningen een bijdrage ontvangt in 2019 voor hun geselecteerde pilot van 1,246 miljoen euro.

Voorstel: de ontvangst van 1,246 miljoen euro wordt ingezet voor klimaatadaptatie Paddepoel. We stellen voor de 1,246 miljoen euro te storten in de reserve 'kapitaallasten investeringen' en het krediet op het project Klimaatadaptatie Paddepoel overeenkomstig met 1,246 miljoen euro te verhogen. Per brief (245380-2019:837471) bent u geïnformeerd over de klimaatadaptatie Paddepoel.

8. Vrouwenopvang

Voor het jaar 2018 en 2019 zijn ten opzichte van de meicirculaire 2019 de aantallen eenheden van de maatstaven geactualiseerd van het objectieve verdeelmodel geactualiseerd. Voor Groningen betekent dit in 2019 een nadeel van 10 duizend euro en vanaf 2020 een nadeel van 12 duizend euro per jaar.

Voorstel: Aangezien het middelen betreft die de gemeente Groningen ontvangt in haar hoedanigheid als centrumgemeente worden de mutaties verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

9. Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren

De belangrijkste actie uit het Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren 2019 - 2021 betreft de organisatie van '100% ambitie pilots' in 13 gemeenten. Hierover is in het Actieprogramma het volgende opgenomen: 'Een aantal gemeenten dagen we, in afstemming met de partijen van Aanpak 16-27, uit om met ondersteuning vanuit het Actieprogramma het aantal dak- en thuisloze jongeren in de eigen gemeente met 100% te verminderen door middel van een aanpak op alle levensgebieden. Elke pilot ontvangt in totaal 125 duizend, verspreid over 2,5 jaar. Doel van de pilots is dat de 'nieuwe werkwijze' die gemeenten gedurende de pilots ontwikkelen gaandeweg steeds meer wordt geborgd in de eigen werkwijze. Groningen ontvangt in 2020, 2021 en 2022 respectievelijk 93 duizend euro, 12 duizend euro en 20 duizend euro.

Voorstel: De mutaties worden verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

10. Experiment centrale stemopneming

Gemeenten die hebben deelgenomen aan het experiment centrale stemopneming bij de gecombineerde provinciale staten- en waterschapsverkiezingen in maart 2019 en/of bij de verkiezing van het Europees Parlement in mei 2019 ontvangen voor de hogere kosten per verkiezing een bijdrage. De kosten kunnen samenhangen met het vervoer en de opslag van de stembescheiden, met de ruimte waar de centrale stemopneming wordt gehouden en met de vergoeding aan de leden van het gemeentelijk stembureau en de tellers. Groningen ontvangt 20 duizend euro in 2020.

Voorstel: Het beschikbare budget is toereikend. We stellen daarom voor de ontvangst van 20 duizend euro te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

11. LHBTI emancipatiebeleid

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en Intersekse personen) verder te bevorderen. We ontvangen 20 duizend euro per jaar in 2019 t/m 2022.

Voorstel: De mutatie wordt verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

12. Voogdij/18+

In de toedeling van de loon- en prijsbijstelling (LPO) 2019 in de meicirculaire 2019 is een onjuistheid gesloten. Dit wordt nu gecorrigeerd. De LPO 2019 heeft een structurele doorwerking naar 2020 en verder. Voor Voogdij/18+ is echter alleen een correctie voor 2019 aan de orde. Dit betekent in 2019 een nadeel van 118 duizend euro. Deze mutatie heeft een relatie met taakmutaties 7. (Corr. Lpo Wmo2015 en Jeugd) en **mutatie IU/DU 2. Participatie**'.

Voorstel: we stellen voor om de mutatie Voogdij/18+ van -118 duizend euro in 2020 te verrekenen met de verhoogde IU Participatie (zie mutatie 2. IU Participatie).

13. Maatschappelijke opvang

De verdeling voor 2019 is ten opzichte van de meicirculaire 2019 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen. De uitkering voor 2020 en verder is gelijkgesteld aan de uitkering voor 2019. Dit betekent een negatieve bijstelling van 84 duizend euro per jaar vanaf 2019.

Voorstel: De mutatie wordt verrekend met programma '4. Welzijn, gezondheid en zorg'.

14. Wmo

De verdeling voor de integratie-uitkering Wmo (hulp bij het huishouden) voor 2018 is ten opzichte van de septembercirculaire 2018 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen (woonruimten en uitkeringsontvangers minus bijstandontvangers). De uitkering over 2018 is definitief geworden. De negatieve bijstelling voor 2018 bedraagt 6 duizend euro.

Voorstel: de mutatie van -6 duizend euro voor 2018 valt onder de grens van 15 duizend euro en we stellen daarom voor deze niet te verrekenen en ten laste van de algemene middelen in 2019 te nemen.

Begrotingswijzigingen 2019 en 2020

Begrotingswijziging 2019									
Effecten septembercirculaire									
Betrokken directie(s)	Diverse directies								
Naam voorstel	Effecten septembercirculaire								
Besluitvorming (orgaan + datum)	<titel en datum raad> (bij interne wijzigingen niet van toepassing)								
Incidenteel / Structureel	I								
Soort wijziging	Exploitatie								
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro		
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Onttr. res.	Saldo na res. mut.
03.1 Onderwijskansen	03. Onderwijs	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	1.000		-1.000			-1.000
04.1 Sociaal klimaat	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	20		-20			-20
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	1.811		-1.811			-1.811
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	-94		94			94
08.4 Kwaliteit woningvoorraad	08. Wonen	SO Beleid en Ontwerp	I	1.731		-1.731	844		-2.575
09.1 Onderh en beheer open ruimte	09. Kwaliteit leefomgeving	SO Beleid en Ontwerp	I			0	1.246		-1.246
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	Concermposten	I		6.558	6.558			6.558
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				4.468	6.558	2.090	2.090	0	0

Begrotingswijziging 2020									
Effecten septembercirculaire									
Betrokken directie(s)	Diverse directies								
Naam voorstel	Effecten septembercirculaire								
Besluitvorming (orgaan + datum)	<titel en datum raad> (bij interne wijzigingen niet van toepassing)								
Incidenteel / Structureel	I / S								
Soort wijziging	Exploitatie								
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro		
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Onttr. res.	Saldo na res. mut.
01.2 Inkom en armoedeverlichting	01. Werk en Inkom en	Inkomensdienstverlening	S	230		-230			-230
03.1 Onderwijskansen	03. Onderwijs	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	159		-159			-159
04.1 Sociaal klimaat	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	20		-20			-20
04.1 Sociaal klimaat	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	S	47		-47			-47
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	12		-12			-12
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	S	4.354		-4.354			-4.354
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	S	-96		96			96
11.1 Publieke dienstverlening	11. Dienstverlening	Publieke dienstverlening	S	42		-42			-42
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	Concermposten	I		191	191			191
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	Concermposten	S		4.577	4.577			4.577
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				4.768	4.768	0	0	0	0

Begrotingswijziging Investerings 2019									
Effecten septembercirculaire									
Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling								
Naam voorstel	Effecten septembercirculaire								
Besluitvorming (orgaan + datum)									
Incidenteel / Structureel	I								
Looptijd									
Soort wijziging	Investering								
Financiële begrotingswijziging							Bedragen x 1.000 euro		
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren			
09.1 Kwaliteit leefomgeving	09. Onderh en Beheer Open Ruimte	SO Ontwikkeling en Uitv	I	1.246		-1.246			
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING						1.246	0	-1.246	

Herijking verdeling gemeentefonds

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet in 1997 is er veel veranderd voor gemeenten. Daarbij kan worden gedacht aan veranderingen in de aard en omvang van het takenpakket van gemeenten, schaalvergroting, positie van centrumgemeenten en regionale samenwerkingsverbanden. Gegeven deze ontwikkelingen is het de vraag of de verdeling van het huidige gemeentefonds nog wel voldoende aansluit bij de kosten die gemeenten onder verschillende omstandigheden moeten maken.

Gemeenten hebben weliswaar dezelfde (wettelijke) taken, maar de omstandigheden waaronder zij die moeten uitvoeren lopen sterk uiteen. Bij de verdeling van de 30 miljard euro van het gemeentefonds over gemeenten moet zo goed mogelijk rekening worden gehouden met deze uiteenlopende omstandigheden.

De herijking van de verdeling van het gemeentefonds is in twee delen geknipt. De herijking van het sociaal domein wordt door het onderzoeksbureau AEF uitgevoerd en de herijking van het klassieke deel (overig deel van het gemeentefonds) door het onderzoeksbureau Cebeon. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van onderzoeksgegevens van ruim negentig steekproefgemeenten (waaronder Groningen). De gegevens worden door Cebeon verzameld en geanalyseerd. Vervolgens wordt door beide bureaus door middel van een regressieanalyse geschat welke maatstaven de kosten voor gemeenten het beste schatten. De onderzoeksbureaus hanteren daarbij dezelfde set van maatstaven. Dit zijn maatstaven zoals: inwoners, uitkeringsontvangers wooneenheden, klantenpotentieel, belastingcapaciteit, etc. Het eindproduct van de regressie is een model waarin een set van maatstaven de kosten van gemeenten zo goed mogelijk verklaren.

De nieuwe verdeling van het gemeentefonds zal onvermijdelijk leiden tot herverdeeleffecten. Voor een deel wordt dit verklaard doordat de scheefheid die de afgelopen jaren in de verdeling is ontstaan wordt gecorrigeerd. Daarnaast kunnen er verschillen ontstaan omdat niet alle gemeenten even goed in het **verdeelmiddel passen**. Dit wordt aangeduid met de term 'outliers' (of uitbijters). Voor deze outliers zal worden beoordeeld of nadere maatregelen (maatwerk) nodig zijn.

De nieuwe verdeling van het gemeentefonds gaat in vanaf 2021 en in de meicirculaire 2020 worden de uitkomsten het verdeelmiddel gepresenteerd. De herverdeeleffecten worden met een ingroepad verwerkt in het gemeentefonds rekening houdend met een maximale afwijking (voor- of nadeel) per inwoner.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

N.v.t.

Lange Termijn Agenda

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Koen Schuiling

Diana Starmans

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.